

Strategi Koloniträdgårdsförbundet 2022–2027 med blick mot 2032

I en analys av förväntade förändringar i omvärlden och inom kolonirörelsen har en rad utmaningar och möjligheter identifierats som förväntas påverka Koloniträdgårdsförbundets verksamhet de närmaste 3-5 åren. Det önskade framtida läget är där Koloniträdgårdsförbundet och kolonirörelsen vill befinna sig om 10 år. Strategin beskriver hur förbundsstyrelsen och förbundsrådets ledamöter vill att förbundet ska arbeta de närmaste 3–5 åren för att sträva mot det framtida önskade läget. Allt i enlighet med Koloniträdgårdsförbundets uppgift enligt stadgarna §2.

Utmaningar och möjligheter i omvärlden på 3–5 års sikt

Följande förändringar förväntas påverka Koloniträdgårdsförbundets verksamhet mest de närmaste 3–5 åren och är faktorer som vi måste förhålla oss till. Här säger vi inte hur vi ska arbeta med dem.

Globala målen och klimatet

Det förändrade klimatet medför att hur och vad vi odlar kommer att förändras. Med ett förändrat klimat blir koloniområdena en ännu tydligare tillgång i ett samhällsperspektiv, med biologisk mångfald, naturlig vattenavrinning, klimatzoner och andra ekosystemtjänster. På dessa sätt bidrar koloniområden till flera av de globala målen och förbundet arbetar aktivt tillsammans med medlemsföreningarna och deras kolonister för att bli ännu bättre på att främja dessa mål.

Hållbar odling och att odla utifrån kolonirörelsens grundtanke kommer att vara en förutsättning för att ge en positiv bild av koloniområden hos markägaren, vilket oftast är kommunen. Därför är det av vikt att Koloniträdgårdsförbundet följer fritidsodlingens frågor ur ett miljöperspektiv, som till exempel regler om växtskydd och hantering av förgiftad mark.

Marknadspriser/prisökningen

Ökade priser på stuglotter och långa köer hotar själva grundtanken med kolonirörelsen, dvs att alla som vill ska få odla och ha en koloni. Höga priser medför också en ökad risk för att kolonister blir mer som fritidshusägare, vill köpa ut marken och inte vara en förening, vilket är ett hot för Koloniträdgårdsförbundet.

I vissa delar av landet har kommunen börjat sälja ut marken till koloniföreningar på grund av höga priser och att områdena som en konsekvens blivit mer som fritidshusområden.

Förtätning av städer

Den pågående förtätningen av städer medför att koloniområden i ökad grad hotas av nedläggning/minskad yta/flytt på grund av att kommuner vill bygga bostäder eller motsvarande.

Digitalisering och förändrade arbetsätt

En fortsatt ökad digitalisering kommer att få många olika konsekvenser. Efter pandemin kommer möten och utbildningar genomföras digitalt i högre grad. Att folk arbetar hemifrån i högre grad medför att kontorsytor minskar och används på nya sätt, vilket förutsätter ökad digitalisering av både arbetsätt, material etc och nya krav på teknik, men också nya möjligheter.

Utmaningar och möjligheter inom kolonirörelsen på 3–5 års sikt

I Koloniträdgårdsförbundets verksamhetsområde kommer förändringar som ställer nya krav på verksamheten och medlemsföreningarna. Det är saker vi måste förhålla oss till och behov vi måste möta.

Stuglotter/odlingslotter

Nya koloniområden kommer mest troligt bestå av odlingslotter snarare än stuglotter.

Generationsförändring/föryngring/-växling

En generationsväxling pågår inom kolonirörelsen, med nya kolonister med mindre föreningsvana, nya sätt att kommunicera och nya idéer.

Segregation/integration

En ökande andel utrikesfödda kolonister med varierande kunskaper i svenska, men som även kommer med stora odlingskunskaper och nya perspektiv på odling.

Bristande föreningskunskap

Andelen kolonister utan föreningsvana eller erfarenheter av styrelsearbete ökar. Rekryteringsbasen till föreningarnas styrelser blir mindre och trenden är att allt fler styrelser arbete stöter på problem på grund av bristande föreningskunskap.

Interna konflikter i koloniföreningar

Tonen i kommunikationen inom föreningarna kan skapa problem mellan styrelse och kolonist samt kolonister emellan. Bristande kommunikation kan vara en stor del av problemet. Behoven av hjälp med konflikthantering ökar.

Önskat läge 10 år framåt

Koloniområden är en naturlig del av samhällsbilden med odling och föreningsgemenskap. Beslutsfattare och stadsplanerare i kommunerna har insett samhällsnyttan med koloniområden. Därför bevaras befintliga områden och nya odlingsområden anläggs över hela Sverige. Om ett område hotas av nedläggning, ordnar kommunen en ny plats åt föreningen. Kommunerna förordar att de nya föreningarna ska vara medlemmar i Koloniträdgårdsförbundet och att de ska vara miljödiplomerade.

Koloniområdenas kontinuitet över tid och underhåll av gröna områden värderas högt, därför erbjuder kommuner och andra markägare bättre avtal och arrendetider på 15–30 år. För att alla ska ha möjlighet att köpa en kolonistuga har prisutvecklingen dämpats, till exempel genom att modellen med särskilt hembud har börjat tillämpas på nya stugområden runt om i Sverige.

Koloniträdgårdsförbundet har vuxit med 30 nya medlemsföreningar, vilket motsvarar två per region. Över 50 procent av Sveriges koloniföreningar är därmed anslutna. Alla föreningar är miljödiplomerade. Vi ska vara lika relevanta för stugföreningar som för odlingslotsföreningar. Våra medlemsföreningar är mycket nöjda med medlemskapet och det finns en vi-känsla inom organisationen. Alla kolonister vet vad det innebär att vara kolonist och medlem i en koloniförening samt att man respekterar varandra. Väl fungerande föreningar underlättar rekrytering till förtroendeposter.

För att möta medlemmarnas och kolonirörelsens behov har antalet anställda på Koloniträdgårdsförbundets kansli utökats. Utöver medlemsavgifter finansieras Koloniträdgårdsförbundets verksamhet av organisationsbidrag samt statsbidrag på 2 mkr/år.

Vi har nya samarbetspartners i form av organisationer och institutioner, i arbetet med projekt och påverkansarbete.

Målgrupp

- Regionstyrelserna, medlemsföreningarna och deras styrelser är Koloniträdgårdsförbundets prioriterade målgrupp.
- En prioriterad extern målgrupp är politiker, stadsutvecklare och andra beslutsfattare.
- Kolonisterna, eftersom de behöver känna till Koloniträdgårdsförbundets verksamhet och nyttan av föreningens medlemskap.
- Allmänheten, eftersom deras uppfattning om kolonirörelsen påverkar vår överlevnad.
- Media, för att synliggöra nyttan med koloniområden.

Koloniträdgårdsförbundets roll

- Mot omvärlden – påverka, pådriva – opinionsbildare/lobbyist
- Mot styrelser i region- och medlemsföreningar – utbildning, rådgivning, facilitator
- Mot kolonisterna – kunskap, information och inspiration

Koloniträdgårdsförbundets strategi de närmaste 3–5 åren

Inom förbundet ska vi tillsammans sprida en positiv bild av förbundet och vara ett förbund som koloniföreningar och deras kolonister vill vara medlemmar i, så att förbundet kan växa.

För att ta vara på möjligheterna och möta utmaningarna i omvärlden och inom kolonirörelsen de närmaste åren, bör Koloniträdgårdsförbundet satsa på, utan inbördes rangordning:

- a) Att förstå och möta behoven hos våra medlemsföreningar så att de upplever en tydlig nytta med sitt medlemskap. En viktig del är att uppfylla informations- och kunskapsbehov hos förtroendevalda.
- b) Att lyfta fram koloniområdenas alla positiva bidrag till samhället så nuvarande områden bevaras och nya koloniområden anläggs. Vi ska också främja att modellen med särskilt hembud, som t ex används i Stockholms kommun, sprids till fler delar av Sverige när nya stugområden anläggs.
- c) Att fortsätta arbetet med att främja de globala målen, <https://kolonitradgardsforbundet.se/globala-malen/>, och satsningen på miljödiplomeringen.

Förbundsmöten, som styrelsemöten och förbundsråd, ska inte alltid hållas i Stockholm, utan kan rotera mellan olika regioner.

Koloniträdgårdsförbundet bör fortsätta söka samarbete med organisationer med liknande värderingar och intressen i gemensamma projekt och frågor, för att nå ut bättre.

Kommunikationsstrategi

All kommunikation, såväl intern som extern, ska ske enligt Koloniträdgårdsförbundets kommunikationsstrategi, på ett genomtänkt och professionellt sätt, med kolonirörelsens bästa i åtanke.

Regionernas roll och uppgift

Regionernas roll och uppgift finns fastställda i regionstadgarna. Regionstyrelserna behöver, utifrån detta dokument, göra en omvärldsanalys av sin egen region och sina egna förutsättningar och baserat på detta ta fram en verksamhetsplan för de kommande 3–5 åren.